

Список використаної літератури

1. Алексеев С. С. Общая теория права : учебник / С. С. Алексеев. – 2-е изд. – М. : Проспект, 2009. – 576 с.
2. Галаган А. И. К проблемам теории правоприменительных отношений / А. И. Галаган, А. В. Василенко // Государство и право. – 1998. – № 3. – С. 12–19.
3. Дюрягин И. Я. Применение норм советского права. Теоретические вопросы / И. Я. Дюрягин. – Свердловск : Средне-Урал. книж. изд-во, 1973. – 246 с.
4. Карташов В. Н. Юридическая деятельность: понятие, структура, ценность / В. Н. Карташов. – Саратов : Изд-во Сарат. ун-та, 1989. – 218 с.
5. Керимов Д. А. Методология права: предмет, функции, проблемы философии права / Д. А. Керимов. – 6-е изд. – М. : Изд-во СГУ, 2011. – 521 с.
6. Коренев А. П. Нормы административного права и их применение / А. П. Коренев. – М. : Юрид. лит., 1978. – 150 с.
7. Лазарев В. В. Применение советского права / В. В. Лазарев. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1972. – 199 с.
8. Недбайло П. Е. Применение советских правовых норм / П. Е. Недбайло. – М. : Гос. изд-во юрид. лит., 1960. – 510 с.
9. Поляков А. В. Общая теория права: проблемы интерпретации в контексте коммуникативного подхода : курс лекций / А. В. Поляков. – СПб. : Изд. дом С.-Петербур. ун-та, 2004. – 864 с.
10. Правоприменение в советском государстве / [С. Н. Братусь, Л. Д. Воеводин, В. В. Глазырин и др.]. – М. : Юрид. лит., 1985. – 297 с.
11. Теория государства и права / под ред. М. Н. Марченко. – 2-е изд. – М. : Велби ; Проспект, 2004. – 640 с.

Надійшла до редколегії 11.10.2012

РОССИХИНА Г. В. К СТРУКТУРЕ ПРОЦЕССА ПРИМЕНЕНИЯ НОРМ ФИНАНСОВОГО ПРАВА

Проанализированы нормы действующего финансового и налогового законодательства, проблемы правоприменения норм финансового права, вопросы, связанные с процессом применения норм финансового права.

ROSSIKHINA G. TO THE STRUCTURE OF THE PROCESS OF APPLICATION OF FINANCIAL RIGHT STANDARDS

Standards of the existing financial and tax legislation, problem of right application of financial right standards, the questions connected with the process of application of financial right standards are analyzed.

УДК 342.951:351.74

О. Л. СОКОЛЕНКО,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри адміністративного та кримінального права

Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

ЗАХИСТ ПРАВ ГРОМАДЯН У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ КОНТРОЛЮ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО НАГЛЯДУ

Здійснено аналіз теоретичних положень і адміністративно-правового регулювання захисту прав громадян у діяльності органів контролю та адміністративного нагляду, встановлено основні засади й особливості організації їх функціонування, а також визначено перспективні напрямки вдосконалення правоохоронної діяльності даних органів.

Забезпечення додержання прав, свобод і законних інтересів громадян становить визначальний, головний орієнтир діяльності органів державної влади, що здійснюють державне управління в усіх сферах суспільного життя. Разом із тим саме правоохоронні органи порівняно з іншими державними інституціями та громадськими правоохоронними формування-

ми, реалізуючи правоохоронну функцію держави, покликані постійно й на фаховій основі вирішувати питання захисту прав громадян. Окремо серед них варто означити правоохоронну діяльність органів контролю та адміністративного нагляду, що спрямована на забезпечення шляхом реалізації контрольної-наглядових заходів як загального стану законності й

правопорядку, так і запобігання, припинення та усунення порушень прав громадян. З огляду на це й вбачаються актуальними питання захисту прав громадян у діяльності органів контролю та адміністративного нагляду.

Значимо, що окремі аспекти проблеми діяльності органів контролю та адміністративного нагляду вже розглядалися такими науковцями, як І. Л. Бородин, О. О. Іляшко, П. І. Кононов, І. В. Потокін, С. І. Саєнко, Д. П. Цвігун, Х. П. Ярмачі тощо. Однак дослідження названих вчених здебільшого мають загальний характер і розглядають вихідні засади формування й функціонування органів контролю та адміністративного нагляду, детально не характеризуючи правозахисну спрямованість їхньої діяльності. Саме тому **метою** нашої роботи є аналіз теоретичних положень і адміністративно-правового регулювання захисту прав громадян у діяльності органів контролю та адміністративного нагляду, встановлення основних засад й особливостей організації їхнього функціонування, а також визначення перспективних напрямків вдосконалення правоохоронної діяльності органів контролю та адміністративного нагляду.

Передусім відмітимо, що ознаками правоохоронних контрольно-наглядових органів є державна природа і забезпеченість їх діяльності державним примусом, а також орієнтування контрольно-наглядової діяльності на забезпечення не просто законності і дисципліни в державному управлінні, але й конкретно на охорону та захисту прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина. У системі правоохоронних органів можна виділити окрему групу органів контролю та адміністративного нагляду, основний зміст і спрямованість правоохоронної діяльності яких безпосередньо полягає у здійсненні відповідних заходів контрольно-наглядового характеру. Органами контролю та адміністративного нагляду насамперед є органи митної служби, податкова міліція, органи державної податкової служби, органи державної контрольно-ревізійної служби, Уповноважений з прав людини та інші правоохоронні органи.

Митна служба України внаслідок реформи кримінально-процесуального законодавства була позбавлена статусу органу досудового розслідування злочинів, яким була згідно зі ст. 101 нині вже не чинного КПК України від 28 грудня 1960 р. Незважаючи на це, на Митну службу України безпосередньо покладається реалізація таких правоохоронних повноважень, як здійс-

нення митного контролю, протидія контрабанді й іншим митним правопорушенням, недопущення переміщення через митний кордон України заборонених та/або обмежених у переміщенні товарів (ч. 2 ст. 544 Митного кодексу України) [1]. При цьому недоліком адміністративно-правового регулювання організації діяльності Митної служби України є фрагментарність формулювання її призначення, що полягає в забезпеченні безпеки суспільства та захисті митних інтересів України. На нашу думку, вищеназвані напрямки правоохоронної діяльності Митної служби України прямо стосуються не тільки інтересів держави та безпеки соціуму, але також і прав, свобод і законних інтересів конкретної людини.

Захист прав громадян у діяльності Митної служби України, втім, так само як і в діяльності й інших правоохоронних органів, може здійснюватись як безпосередньо, так і опосередковано. Опосередкований захист прав громадян відбувається шляхом забезпечення, охорони й захисту Митною службою України загальнодержавних і суспільних інтересів, що в умовах демократичної соціальної правової держави та громадського суспільства невіддільні від інтересів конкретної особи. Так, наприклад, забезпечення повного і правильного справляння митних платежів за всіма товарами, що переміщуються через митний кордон, насамперед забезпечують державний інтерес щодо формування дохідної частини державного бюджету України, що, у свою чергу, виступає основою фінансового забезпечення державою реалізації відповідних прав, свобод і законних інтересів громадян.

Безпосередній захист прав громадян у діяльності Митної служби України має більш широкий характер, позаяк стосується здійснення охорони й захисту прав громадян в процесі поточного виконання митними органами своїх повноважень у сфері митного контролю. Здійснювані митними органами заходи із запобігання контрабанди, недопущення ввезення в Україну заборонених товарів, державного контролю нехарчової продукції серед іншого зумовлюється й необхідністю охорони і захисту життя, здоров'я і прав кожної людини. Крім цього, митні органи також вирішують важливі завдання із полегшення зовнішньоекономічної діяльності та торгівлі, захисту прав інтелектуальної власності, забезпечення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України відповідно до статей 7, 544 Митного кодексу України [1]. Указане вище, а також саме проведення процедур митного контролю уособлює

правоохоронну діяльність митних органів щодо охорони правопорядку й захисту прав громадян.

Загалом можна погодитись із Ю. Д. Кунєвим [2], що органи Митної служби України комплексно забезпечують правовий захист суспільних відносин щодо переміщення товарів через митний кордон України, задовольняючи й гарантуючи непорушність інтересів держави, суспільства і конкретної особи, а у необхідних випадках – відповідальність за порушення митних правил. На сьогодні одним із принципів здійснення державної митної справи п. 7 ч. 1 ст. 8 Митного кодексу України визначається додержання прав та інтересів осіб. У той же час діюче митне законодавство, у преамбулі якого декларативно наголошувалось на спрямованості Кодексу на захист прав та інтересів громадян, хоч і орієнтує діяльність митних органів на гарантування та дотримання прав громадян, проте чітко не визначає їх завдання щодо захисту прав громадян. Зокрема досі перспективним залишається правове оформлення інституту оскарження громадянами рішень митних органів, а також притягнення до відповідальності їх посадових осіб. При цьому важливого значення у процесі діяльності органів Державної податкової служби України та органів Державної контрольно-ревізійної служби України набуває не тільки задоволення певних прав громадян у сфері оподаткування й використання державних фінансових ресурсів, але так само і недопущення їх порушення з боку цих контролюючих органів. У зв'язку із цим, як на нас, особливо актуалізується вироблення й нормативне вираження механізмів запобігання, припинення і усунення порушень прав громадян у діяльності цих та інших органів контролю і адміністративного нагляду.

Разом із тим, чинний Податковий кодекс України [3] закладає лише деякі передумови запобігання порушенням прав громадян у діяльності органів Державної податкової служби України й зобов'язує її посадових осіб не лише дотримуватись Конституції та законів України, але також й не допускати порушень прав та охоронюваних законом інтересів громадян, не принижувати честь та гідність платників податків й інших осіб, не допускати розголошення інформації з обмеженим доступом тощо. Однак п. 21.2 ст. 21 Податкового кодексу України тільки констатується принцип відповідальності посадових осіб контролюючих органів за невиконання або неналежне виконання їх обов'язків, прямо не встановлюючи жодних спеціальних правових наслідків порушення прав

громадян у діяльності органів Державної податкової служби України. Вбачається, що в даному разі має вирішуватись питання не лише відповідальності за порушення прав громадян, але саме припинення таких порушень, усунення їх наслідків і забезпечення нормальних умов реалізації прав, свобод та інтересів громадян.

Досить важливою засадою адміністративного оскарження як форми захисту прав громадян у діяльності органів Державної податкової служби України виступає призупинення виконання платником податків грошових зобов'язань до вирішення адміністративної скарги (п. 56.15 ст. 56 Податкового кодексу України), що в поєднанні зі скороченими строками адміністративного оскарження забезпечує оптимальний режим запобігання порушенням прав громадян, не перешкоджаючи належному виконанню своїх повноважень органами Державної податкової служби України. Крім цього, з огляду на юридичну нерівність сторін таких спорів розглядаємо як позитивний аспект, передбачений п. 56.4 ст. 56 Податкового кодексу України [3] покладення обов'язку доведення правомірності оскаржуваного рішення безпосередньо на контролюючий орган, що становить додаткову гарантію права громадянина на захист.

Однак певну правову невизначеність містить сама процедура розгляду адміністративних скарг на рішення органів Державної податкової служби України, що фактично має закритий характер і не допускає участі громадянина під час розгляду його скарги, надання ним додаткових пояснень і матеріалів, що є неодмінним елементом загального права на оскарження. Окремо зауважимо й такий недолік механізму адміністративного оскарження діянь службових осіб контрольно-ревізійних підрозділів і управлінь, як покладення функцій із розгляду та вирішення скарг на начальників цих управлінь (ст. 13 Закону «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» [4]). Вважаємо, що розгляд і вирішення адміністративних скарг має здійснюватись виключно лише вищим органом Державної контрольно-ревізійної служби України, що є необхідною вимогою неупередженості захисту прав громадян у діяльності даного контролюючого органу.

Зазначимо, що захист прав громадян у діяльності Державної податкової служби України значною мірою реалізується в роботі податкової міліції, підрозділи якої організаційно включаються до складу відповідних органів державної податкової служби. При цьому податкова

міліція безпосередньо здійснює не просто податковий контроль, а контроль за додержанням податкового законодавства, сутність якого безпосередньо виражається не тільки в підтриманні правопорядку, але й в охороні й захисті прав, свобод і законних інтересів громадян з питань оподаткування. Тут також слід погодитись із О. О. Бандуркою [5] в тому, що призначення податкової міліції визначається потребами гарантування встановленого в державі правового режиму оподаткування, забезпечення й охорони інтересів держави, суспільства, всіх фізичних і юридичних осіб у даній сфері.

Так, до основних повноважень податкової міліції згідно зі ст. 348 Податкового кодексу України [3] і ч. 3 ст. 216 КПК України [6] належить запобігання, розкриття і розслідування правопорушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері; розшук осіб, які їх вчинили; запобігання корупції та виявлення її фактів; а також захист працівників органів державної податкової служби від протиправних посягань, що прямо пов'язане із здійсненням податковою міліцією захисту їх життя, здоров'я й інших прав. У свою чергу, оперативно-розшукова та кримінально-процесуальна діяльність податкової міліції в цілому забезпечує як спеціальну, так і загальну превенцію вчинення особами не лише порушень податкового законодавства, але й інших правопорушень. Таким чином, на сьогодні констатуємо виконання податковою міліцією важливих функцій у площині охорони та захисту прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина від правопорушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері.

Відтак, зауважимо недоцільність існуючих законодавчих ініціатив щодо ліквідації інституту податкової міліції, якими пропонується передача функцій податкової міліції іншим правоохоронним органам без урахування специфіки сфери їх реалізації. На нашу ж думку, перспективним напрямком розбудови податкової міліції виступає її виділення в окремий правоохоронний орган й спрямування його діяльності на захист прав громадян, забезпечуючи запобігання, припинення та усунення правопорушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері як з боку платників податків, так і з боку самих контролюючих органів, зокрема органів державної податкової служби України.

Поза цим, захист прав громадян здійснюється й у діяльності органів адміністративного нагляду, до яких необхідно відносити головним чином відповідні органи і підрозділи міліції, на які покладається адміністративний

нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі, за ст. 7 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» [7] та Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі згідно з наказом від 4 листопада 2003 р. № 1303/203 [8].

Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі, згідно зі ст. 2 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» має на меті запобігання вчинення злочинів такими особами і здійснення виховного впливу на них. Зауважимо, що запобігання злочинності завжди тією чи іншою мірою пов'язане із прагненням охорони правопорядку і захисту прав громадян від можливих злочинних посягань. Більшою мірою це стосується й адміністративного нагляду, що встановлюється щодо осіб, засуджених до позбавлення волі за тяжкі та особливо тяжкі злочини, засуджених два і більше разів за умисні злочини, які не бажають стати на шлях виправлення або систематично порушують громадський порядок і права інших громадян, вчиняють інші правопорушення. Отже, у даному разі захист прав громадян реалізується шляхом запобігання вчиненню нових злочинних посягань на права громадян особами, які, по-перше, раніше вже вчиняли посягання на права громадян і, по-друге, продовжують виявляти протиправну поведінку.

Разом із тим, не можна погодитись із обгрунтованістю з позицій захисту прав громадян встановлення адміністративного нагляду стосовно засуджених до позбавлення волі за один зі злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів за п. «г» ч. 1 ст. 3 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» [7]. На нашу думку, вчинення одного з перелічених злочинів за відсутності наступної протиправної поведінки не дозволяє оцінити ступінь виправлення особи, а тому й не є достатньою підставою передбачати вчинення ними нових злочинних посягань на встановлений правопорядок і права громадян. Тим більше неприйнятною і безпідставною постає допущена у ч. 2 ст. 6 даного Закону характеристика цих та інших осіб, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, як «небезпечних для суспільства», що актуалізує вже питання про захист їх прав у діяльності органів адміністративного нагляду.

Натомість, не порушуючи прав піднаглядних осіб, в аспекті захисту прав решти громадян вбачається доцільним розроблення питань щодо можливості поширення окремих форм адміністративного нагляду також і на осіб, які вчиняють інші категорії злочинних посягань на права громадян.

Іншим спеціалізованим правоохоронним контролюючим органом, що уповноважується здійснювати захист і контроль за додержанням прав і свобод людини і громадянина, є Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Так, метою контрольної діяльності Уповноваженого з прав людини відповідно до ст. 3 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» [9] узагальнено визначається захист, додержання, запобігання порушенням, сприяння поновленню прав і свобод людини і громадянина. При цьому з метою забезпечення повного правового захисту громадян у діяльності Уповноваженого належним також є поширення предмета його діяльності й на їхні законні інтереси, що так само як і права відображають законодавчо захищене прагнення особи до користування певними матеріальними та/або нематеріальними благами.

Крім цього, захист прав громадян у діяльності Уповноваженого з прав людини істотною мірою ускладнюється одноосібним характером даного інституту, який згідно з ч. 1 ст. 17 названого Закону [9] має самостійно здійснювати розгляд звернень громадян з питань порушення їх прав і свобод. При цьому до відкриття та здійснення провадження у таких справах п. 2.10 Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини [10] передбачається залучення представників Уповноваженого, що, однак, повністю не знімає потреби об'єктивної, повної і своєчасної перевірки звернень громадян, їх розгляду та вирішення. Взагалі ж, уважаємо, що загальний механізм розгляду звернень громадян, встановлений Законом України «Про звернення громадян», не враховує специфіки організації та діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, відповідно до чого на його основі на сьогодні має бути вироблена й законодавчо закріплена окрема правова процедура провадження Уповноваженого за зверненнями громадян, організація їх розгляду, розмежування повноважень Уповноваженого та його представників, забезпечення виконання рішень із захисту прав громадян.

Захист прав громадян у діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини не

обмежується одним лише вирішенням звернень громадян, а передбачає ще й винесення ним конституційного подання та подання до органів публічної влади з приводу усунення порушень прав громадян (ст. 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» [9]). При цьому, на відміну від подання, предметом якого є захист прав і свобод конкретної особи, конституційне подання Уповноваженого має на меті захист прав фактично одразу всіх громадян, на яких поширюється дія оскаржуваного закону чи іншого правового акта. У той же час зазначені акти реагування Уповноваженого охоплюють не усі можливі рівні правового захисту прав, свобод і законних інтересів громадян. Зокрема вбачається за можливе і доцільне надати Уповноваженому під час здійснення контролю за дотриманням прав і свобод людини і громадянина право оскаржувати не лише конституційність, але також і законність відповідних правових актів Президента України, органів виконавчої влади всіх рівнів, інших суб'єктів владних повноважень в порядку адміністративного судочинства.

Відмітимо, що заходи із захисту прав громадян також здійснюються в діяльності й інших органів контролю та адміністративного нагляду, зокрема органів державного пожежного нагляду, які відповідно до реформи кримінально-процесуального законодавства на сьогодні вже втратили статус органу дізнання, що передбачалось п. 6 ч. 1 ст. 101 КПК України. Незважаючи на це, органи державного пожежного нагляду продовжують виконувати завдання щодо контролю за виконанням правил пожежної безпеки та умовами безпеки людей на випадок пожежі, а також вирішенням питань пожежної безпеки, що стосуються прав та інтересів громадян, згідно зі ст. 7 Закону України «Про пожежну безпеку» [11]. Разом із тим, мусимо наголосити на деякій неоднозначності правового статусу органів державного пожежного нагляду як правоохоронних органів, правозахисна діяльність яких становить предмет нашого дослідження. У будь-якому разі діяльність загалом усіх суб'єктів контролю та нагляду (органи державного геологічного контролю, органи державного ветеринарного контролю, органи державного контролю якості лікарських засобів тощо) незалежно від їх приналежності до правоохоронних органів, але різною мірою спрямовується на підтримання законності та правопорядку, а також захист прав, свобод і інтересів громадян.

Таким чином, підкреслимо, що діяльність органів контролю та адміністративного нагляду в межах системи правоохоронних органів у цілому спрямовується як на підтримання законності та правопорядку в певній сфері суспільних відносин, так само й на гарантування, забезпечення реалізації, охорону і захист прав, свобод і законних інтересів людини і громадя-

нина. Захист прав громадян у діяльності органів контролю та адміністративного нагляду може здійснюватись безпосередньо та опосередковано як щодо конкретного громадянина, так і щодо невизначеного кола осіб, запобігаючи, припиняючи та усуваючи порушення прав громадян.

Список використаної літератури

1. Митний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2012. – № 32. – Ст. 1175.
2. Кунєв Ю. Д. Діяльність митної служби України: проблеми правової організації : монографія / Ю. Д. Кунєв. – Д. : АМСУ, 2009. – 242 с.
3. Податковий кодекс України // Офіційний вісник України. – 2010. – № 92. – Т. 1. – Ст. 3248.
4. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні : закон України від 26 січ. 1993 р. № 2939-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 110.
5. Бандурка О. О. Організаційно-правовий статус податкової міліції України : монографія / О. О. Бандурка. – Х. : Вид-во НУВС, 2004. – 245 с.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.
7. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : закон України від 1 груд. 1994 р. № 264/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 52. – Ст. 455.
8. Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі : наказ Міністерства внутрішніх справ України і Державного департаменту України з питань виконання покарань від 4 листоп. 2003 р. № 1303/203 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 2. – Т. 2. – Ст. 103.
9. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : закон України від 23 груд. 1997 р. № 776/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1998. – № 1. – Ст. 5.
10. Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 19 лип. 2005. р. [Електронний ресурс] / Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. – Режим доступу: http://www.ombudsman.gov.ua/en/index.php?option=com_content&view=article&id=112:2011-02-07-08-41-39&catid=27:2010-12-08-14-17-05.
11. Про пожежну безпеку : закон України від 17 груд. 1993 р. № 3745-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 5. – Ст. 21.

Надійшла до редколегії 01.10.2012

СОКОЛЕНКО О. Л. ЗАЩИТА ПРАВ ГРАЖДАН В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ КОНТРОЛЯ И АДМИНИСТРАТИВНОГО НАДЗОРА

Выполнен анализ теоретических положений и административно-правового регулирования защиты прав граждан в деятельности органов контроля и административного надзора, установлены основные принципы и особенности организации их функционирования, а также определены перспективные направления совершенствования правоохранительной деятельности данных органов.

SOKOLENKO O. PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE ACTIVITY OF CONTROL AUTHORITIES AND ADMINISTRATIVE SUPERVISION

The analysis of theoretical positions and administrative and legal regulation of protection of human rights in the activity of control authorities and administrative supervision is made; also basic principles and features of their functioning are established, as well as the perspective directions of improvement of law enforcement activity of such bodies are determined.